

Лекция на президента Росен Плевнелиев пред Атлантическия клуб в България на тема “Актуални проблеми и приоритети в системата за национална сигурност на Република България”

*Уважаеми доктор Паси,
Уважаеми министри, депутати, зам.-министри,
Ваши Превъзходительства,
Уважаеми генерали, адмирали, офицери,
Дами и господа,
Скъпи приятели,*

Благодаря на Атлантическия клуб за поканата и за възможността да бъда с вас пред тази високоуважавана аудитория и да споделя някои мои виждания по актуални въпроси на сигурността и отбраната на страната.

Живеем в турбулентни времена, провокирани от дълбоки глобални трансформации. Светът, който познаваме, се променя бързо и необратимо. Процесите са изключително динамични, белязани са от множество предизвикателства за устойчивото развитие на държавите. По отношение на сигурността и на националните приоритети ние трябва да мислим и да планираме не просто само до 2020 г., а много по-напред. Много са факторите, които ще формират в бъдеще средата за сигурност в световен и национален аспект. Но четири от тях са особено важни. От тези предизвикателства произтичат и приоритетите за националната сигурност оттук нататък.

Четирите ключови думи са интеграция, технологии, ресурси и демография.

Първа ключова дума - интеграция.

България е част от един много динамичен регион. Граничи с Близкия изток, стъпва върху Западните Балкани и Черноморския регион. Имаме интерес за повече интеграция и споделяме отбранителни ресурси както в НАТО, така и в Европейския съюз. Повече интеграция означава повече сигурност за България. Едно е да си сам, друго е да си част от силна и активна международна общност, която споделя общи ценности, обща визия, общи възможности и общи действия. Повече интеграция навън означава обаче и повече интеграция навътре. Например, в сферата на отбраната. В качеството ми на върховен главнокомандващ аз насърчавам изграждането на модерна, гъвкава, мобилна и технологична армия или трябва да бъдем ефективно готови да изпълняваме нашите основни мисии – отбрана, участие в съюзнически операции и принос към националната сигурност в мирно време.

В Стратегията за национална сигурност, която беше приета почти с пълен консенсус, и аз благодаря на Народното събрание, от 8 март 2011 г., е разработена и новата държавна политика в областта на отбраната и сигурността на страната. Ние наблюдаваме много внимателно, направихме своите анализи и взехме своите решения, базирани на бързо променящата се и динамично развиваща се среда, която е както в

национален, така в регионален, но и в глобален мащаб. Всички депутати участваха в сериозни дебати и ние имаме една много легитимна национална стратегия.

Същевременно, на базата на нея ние направихме и своите стратегически документи в отбраната - Бялата книга за отбраната и въоръжените сили, Националната отбранителна стратегия, Доктрината на въоръжените сили и, разбира се, много други национални документи. Те са в абсолютен синхрон със Стратегическата концепция за отбрана и сигурност на държавите членки на НАТО, приета на 8 декември 2010 г., а и с Лисабонския договор на държавите от Европейския съюз, който влезе в сила от 1 декември 2009 г.

Към настоящия момент най-сериозните предизвикателства пред въоръжените сили са:

Първо, модернизацията и превъоръжаването на армията в съответствие с инвестиционната програма на Министерство на отбраната;

Второ, реструктуриране на бойните, осигуряващите и поддържащите сили;

И трето, ресурсното и логистично обезпечаване на участието ни във формирования от Българската армия и в техните действия във всяка точка на света, например, операцията ISAF в Афганистан.

Прагматичният подход, който аз изповядвам, означава, че ние трябва да имаме ясни приоритети и да се опитваме с по-малко ресурси да постигаме повече. Затова изведохме като национален приоритет включването в концепцията на НАТО за интелигентна отбрана и в концепцията на Европейския съюз „Обединяване на способности и споделяне на разходи”.

Финансовата криза, знаем - тежък проблем, е голям риск. Но, да, тя е и огромна възможност. Много се каза за това. Но наистина тя стимулира и това е факт - сътрудничеството, споделянето на ресурси. Тя ни учи да се интегрираме и да действаме заедно. И това беше и посланието на срещата на върха НАТО в Чикаго - трябва да обединяваме усилия за изграждане и за развитие на способностите чрез прилагане на кооперативни, многонационални и регионални подходи. Сътрудничеството и интеграцията нямат алтернатива за осигуряването на траен мир и стабилност. Повече интеграция – повече стабилност! Това води до по-малко риск и повече инвестиции и развитие на регионите.

Втора ключова дума – технологии.

Предприемачеството и талантът са основното оръжие на нациите, които ще просперира в 21 век. Дългосрочното развитие и сигурността на държавата ще зависят пряко от подкрепата за иновации, развитието на високи технологии и по-конкретно в индустриите на бъдещето – информационни и комуникационни технологии, производство на храни, биотехнологии и всичко, свързано с индустриите за човешкото здраве. Затова аз не спирам да настоявам, не спирам да повтарям, че имаме нужда от ефективни програми и проекти, които да стимулират иновациите за качествено образование в инженерните технически специалности и за технологични, индустриални паркове като част от национални кълъстерни политики и иновационни екосистеми.

Разстройването на икономиката чрез нови индустриални политики и построяването на система от технологични паркове и индустриални зони е въпрос на визия и отговорност за бъдещето на България. Това трябва да бъде съчетано с активни национални политики за подобряване на бизнес средата. Позиционирането на България в полето на високите технологии и идеите прави страната ни значим съюзник и партньор. Имам амбицията България да се позиционира като регионален хъб в сектора „Информационни и комуникационни технологии”. Вече постигнахме немалко. В информационните и комуникационните технологии и клъстера, който ги обединява, ние вече имаме 550 фирми, ние вече създадохме 35 хил. работни места и ние вече растем с 16 % на година. А това е само началото.

Киберсигурността се очертава като един от най-съществените фактори за бъдещата сигурност на държавите. Ние осъзнаваме връзката между наличието на квалифицирани специалисти - таланти, каквито имаме в изобилие в България, и, разбира се, развитието на високите технологии и възможността България да надгради своя талант и своите дадености, за да играе важна роля в развитието на общосъюзническата киберсигурност. Това е и причината следващата година да планирам, и искам да обявя пред вас, че една от темите за Консултативния съвет за национална сигурност през следващата година ще бъде именно темата за киберсигурността и възможностите България да развива това стратегическо направление.

Знаете, че мой тотален приоритет е електронното правителство. Знаете, че следя вниманието напредъка по този стратегически проект за България. Но работейки и постигайки резултати по електронното правителство, ние трябва да интегрираме и темата киберсигурност. И, да, това са стотици милиони и милиардни инвестиции, но те водят след себе си огромен резултат. България трябва и ще специализира в тази област.

Трета ключова дума – ресурси.

Под ресурси имам предвид водни ресурси, енергийни ресурси и производството на храни с наличната земя, която имаме. Реформите и мерките, свързани с управлението на всеки един от тези ресурси, са стратегически за развитието и за сигурността на държавата. Затова често можете да чуете в моите речи да говоря за реформата във водния сектор, да акцентирам върху енергийната ефективност, върху енергийната диверсификация и върху инвестициите в изследователска дейност и производството на храни, използването на потенциала на обработваемата земя в България.

Ние като държава трябва да имаме ясен дългосрочен план как, къде, колко и по какъв начин ще управляваме нашите ресурси. И когато те не са ни достатъчни, откъде ще ги добием и внесем. Разбира се, радвам се, че като министър стартирах водната реформа, днес тя е вече в парламента. И ние знаем, че водата е бъдещият петрол. И ние знаем, че България този път има дългосрочна стратегия, тя вече е в парламента. България също така заедно със Световната банка – и това е една от тайните, която аз мога да споделя с вас, когато бях министър, стартирах и това, стартирахме заедно със Световната банка 35-годишни мастерпланове за управлението на всяка капчица вода в България. Това означава едно: че няма да работим на парче, че имаме интегриран план, че имаме визия и знаем къде искаме да бъдем след 35 години.

Същевременно, стартирахме работата и по националната подкрепа и програма в интерес на земеделието. Ако погледнем цифрите, инвестициите в сектор „Земеделие”

през 2008 г. са 200 млн. лв.; през 2012 г. те са вече 1,3 млрд. лв. Земеделието е приоритет, цифрите го доказват. Експортът на земеделска продукция расте в последните две години с 40% на година. Планираните инвестиции в сектора до края на 2020 г. са над 10 млрд. лв. От земеделски производител искам България да се превърне в производител и износител на храни, защото само тогава добавената стойност ще остане в България. Това е един от големите приоритети за „2020“. Много пъти съм давал пример, ще го повторя и пред вас – не се радвам, когато изнасяме милиони кубични метри и тонове сурово жито от пристанищата. Много ще се радвам, когато изнасяме милиони тонове готови храни, произведени в България, с българската марка, която да бъде символ на качество и доверие.

На последното си заседание, на което Съветът на министрите прие първата енергийна стратегия на общността – то беше на 18 октомври в Будва, Черна гора, отвори в Европа, разбира се, и голямата тема за обща политика и обща стратегия в областта на енергийните ресурси, енергийната ефективност като такава. Разбира се, тази стратегия, която беше приета в Будва, се базира на националните планове в областта на енергийното развитие на страните, произтичащи от европейското законодателство, от визиите на всяка една от държавите. В този конкретен стратегически документ, който ние приветстваме, на европейско ниво са изведени три основни теми.

Първо, създаване на конкретен и интегриран, конкурентен и тотално либерализиран енергиен пазар в Европа; привличане на инвестиции в енергийния сектор и, разбира се, сигурни и устойчиви доставки на енергия. В светлината на енергийната стратегия на Европейския съюз и на енергийната общност ние искаме да постигнем и своите цели. Трябва да се справим с три ключови за обществото предизвикателства и приоритети, тотално стратегически за България – енергийна ефективност като общонационален приоритет, енергийна диверсификация и развитието на енергийната инфраструктура.

Гордея се, че съм първият български президент, който приоритизира енергийната ефективност и енергийната диверсификация. Първите пилотни проекти вече се изпълняват. Искам енергийната ефективност да навлезе навсякъде – в домакинствата, във фабриките, в малките и средни предприятия, в сградите, в жилищата, в институциите. Планираме инвестиции в енергийна ефективност. И с изключителната подкрепа на Кохезионния и структурните фондове до 2020 г. ще бъдат инвестирани в енергийна ефективност във всички тези направления поне 3 млрд. лв.

България трябва да се стреми и към енергийна независимост, като диверсифицира източниците и доставчиците на енергия и увеличи собствените си енергийни запаси. Навременното изграждане на газови връзки със съседите ни, както и договарянето на доставки от различни източници, формират дългосрочна перспектива на страната като енергийно диверсифицирана, като независима. Това е покана за инвестиции, това е покана за фабрики, това е покана за развитие. Когато зависите от една тръба, ситуацията е коренно различна и неблагоприятна.

Решаващ фактор, разбира се, за енергийната независимост са енергийните запаси. В това отношение голяма е ролята на местния добив на природен газ, аз приветствам усилията и това, което ние виждаме, е, че правителството вече пуска концесии. Гордея се, радвам се, че наши партньори в разработването на обещаващото находище в блок „Хан Аспарух“ в Черно море се реномирани световни гиганти като „Тотал“, OMV и „Репсол“.

По отношение на енергийната инфраструктура България работи по мащабни проекти с европейско значение. Южният газов коридор е тотален приоритет за България. Той ще транспортира газ от Каспийския басейн и Централна Азия, Средния изток и Източносредиземноморския басейн до Европейския съюз. Надявам се интерконекторът България-Турция, за когото ние преговаряме усилено - ще има мое посещение в Истанбул и Анкара само след няколко дни, да бъде първи етап на „Набуко Уест”. Работим за това, подкрепяме денонощно този проект и считам, че той е стратегически важен за България, че и за Европа.

Разбира се, България подписа и заедно с още някои европейски държави даде зелена светлина и на проекта „Южен поток”. Това е един мащабен и важен проект за Европа и за България, тъй като диверсифицира тръбата, по която ние получаваме газ. И, разбира се, нека още веднъж да не забравяме, че и към днешна дата България все още зависи от един доставчик и от една тръба.

Четвърта ключова дума – демография.

Негативната демографска картина в България е тема, която изисква сериозно внимание от институциите. Много често, когато дебатирахме тази година в президентството за „България 2020”, аз казвах на хората, които бяха в президентската институция: знаете ли кой е най-големият проблем, с който ще се занимаваме на 1 януари 2021 г. – демографският проблем. Но не трябва да го отлагаме дотогава. България има нужда просто да адресира проблемите си, да бъде честна, да бъде откровена, да ги слага на масата. Това сплотява елита, това дава решение, това създава позитивна енергия за действие и решение. И аз казвам, че демографският проблем в България е голям. И разбира се, трябва заедно да търсим неговото решение и да не чакаме 1 януари 2021 г.

Три неща. Тенденциите са ясни. Ние имаме силен Национален статистически институт. Той ги показва. Има решения.

Първо, трябва да възприемем иновативни политики за стимулиране на раждаемостта. Второ, трябва да се концентрираме и върху повишаването качеството на живот като важен елемент от модерната демографска политика. Приоритетни тук са образованието, здравеопазването и преди всичко регионалното развитие, създаването на икономическа перспектива и качество на живот в регионите на България. Това стимулира развитие на нацията.

И трето - необходимо е да възприемем политики, които да върнат нашите сънародници от чужбина, а и да привличаме талант и висококвалифицирани имигранти от трети държави.

Няколко думи за продължаването на реформата в сектор „Сигурност”. Основните проблеми и слабости във функционирането на системата за националната сигурност се свеждат до следното. Преди всичко важни елементи на системата за национална сигурност не функционират в единното правно пространство. Работят без ясна концептуална рамка и модел, без закони, които да уреждат тяхното устройство и управление. Това се отнася за НРС, за НСО, за служба „Военна информация”, които нямаха своите устройствени закони. По този начин донякъде с голяма въпросителна – кой поставя задачите, как се изпълняват, на база на какви правила и какъв е

общественият, политически и парламентарен контрол върху тяхната дейност досега?
Голяма въпросителна!

Не беше регламентирана със закон дейността на Съвета за сигурност към Министерски съвет, изключително важен орган. Именно този орган, който ни гарантира, че не работим на тъмно и не работим на парче. Сега той функционира на основата на правилник, който не го натоварва с отговорностите, произтичащи от неговото предназначение на единен държавен орган, организиращ взаимодействието и координиращ взаимодействието и дейностите в системата на националната сигурност.

Има нерешени въпроси, свързани и с темата природни бедствия, аварии, терористични актове. Наводненията в с. Бисер, земетресението край Перник, терористичният акт на летище „Сарафово”, взривовите в няколко склада за боеприпаси показват, че има какво да се прави за сигурността на хората в екстремни ситуации. Органите на местната власт и днес не са напълно подготвени да поемат своите отговорности. Те разчитат на силите и на средствата на централната власт.

Като президент поставих тези въпроси открито на Консултативния съвет по национална сигурност. Консултативният съвет по национална сигурност играе важна роля в системата на националната сигурност. Променихме изцяло философията, по която протича КСНС, след 20 години закъснение. Законът преди 20 години беше казал, че КСНС трябва да има правила за работа. Днес вече има, с 20 години закъснение. Още на първото заседание на Консултативния съвет по национална сигурност под мое ръководство, и съм благодарен на абсолютно всички парламентарно представени политически сили за тяхната мъдрост и доверие към президентската институция, постигнахме пълен консенсус. По този начин службите НРС, НСО, „Военна информация” вече получиха своята перспектива. Направихме исторически пробив, има консенсус, има ясни ангажименти за вкарването на четирите закона в пакет, минаха обсъждания - публични, експертни, неправителствени организации и дори вчера вече имаме решение и на Министерски съвет. Оттук нататък пътят е павиран за тези закони в пакет да влязат в парламента и аз съм сигурен, че това ще бъде факт.

Вярвам, че Консултативният съвет по национална сигурност не трябва да бъде трибуна за политически речи на партийните лидери и не го управлявам по този начин. КСНС е форум за изработване на политики. КСНС е форум за постигане на съгласие, на консенсус по националните приоритети в областта на националната сигурност. И нека да заявя много ясно - докато аз съм президент, КСНС няма да свършва с проведената след него пресконференция. Искам КСНС да бъде демонстрация на политическа зрелост, на мъдрост. Направените предложения да влизат задължително в дневния ред на институциите и органите, за които се отнасят, и да се постигат резултати. КСНС да бъде символ и на резултатност, на прогрес, на зададено-изпълнено.

Докато аз съм президент, разбира се, ще събирам редовно КСНС, както е по закон. И, разбира се, на него ще поставяме всички възможни теми. Примерно на един от консултативните съвети поставих темата за енергийната сигурност, Механизма на сътрудничество и оценка на Европейския съюз и, разбира се, за терористичния акт на летище „Сарафово”. Все в тази връзка и в тази проблематика вече в президентството работи и Съветът за външна политика, отбрана и сигурност, на който ние даваме възможност, форум, трибуна на много хора - парламентаристи, неправителствени организации, експерти, представители на научната и на експертната общност, за да

може да се чуе техният глас по адекватни актуални теми.

Голям приоритет за мен е и въпросът за нормативната уредба на дейностите в системата „Национална сигурност”. Сигурен съм, че до април 2013 г., на база на постигнатия консенсус, четирите закона в пакет - НРС, НСО, за Служба „Военна информация” и общият Устройствен закон, ще бъдат приети в парламента. Разчитам и се доверявам на това, което парламентарните партии декларираха пред мен. Благодаря им и се надявам това да е факт и ще следя да стане факт до април 2013 г. Това е изцяло в интерес на националната сигурност. Това ще бъде историческо постижение не за последните 20, а за последните 70 години, но и добавям годините на комунизъм в България, в които службите са работили на тъмно без правила и без обществен и парламентарен контрол.

Изключително важен стратегически приоритет в областта на националната сигурност, обществения ред, вътрешната сигурност, противодействието на асиметричните рискове и заплахи за сигурността - и тук визирам международния тероризъм, контрабандата, нелегалния трафик, корупцията, организираната и конвенционалната престъпност. Тези въпроси стоят в центъра на вниманието на органите на МВР, на Министерството на отбраната и на Специалните служби. Тук в тази област в крайна сметка ще се реши и кардиналният въпрос за мен и той не е в това колко човека ще хванем и ще осъдим, а той е дали българските институции в сектор „Сигурност” ще градят и ще се ползват с висока степен на обществено одобрение и ще защитават правата и свободите на българските граждани да генерират солидарност и доверие навсякъде и всеки ден. Това се постига само на база на действията, на начина, по който работят и адресират проблемите тези институции.

С особена значимост искам да отразя и темата с гражданската сигурност, която в Стратегията за национална сигурност, като един истински модерен и адекватен документ на рисковете в 21 век, има централна роля. Същинският смисъл на националната сигурност в новите условия и при новите реалности е защитата на отделния гражданин. В новите условия, включително и икономически, просперитетът, икономическото развитие на гражданина, на индивида, е част от националната сигурност. Тя е основна задача на тези, които се грижат за нея. И тук всичко свързано със системата на правораздаване, реформите в подобряване на бизнессредата и работещите институции, като голям приоритет и на президентската институция, със силния фокус не върху силните личности и върху тези, които обещават, че ще свършат работа, а върху силните институции, които, без да обещават по правила, денонощно, ще си вършат работата.

Трансформациите в изграждането и развитието на системата за национална сигурност в крайна сметка зависят от ефективното функциониране на българската икономика, от икономическия потенциал на страната. В това отношение „България 2020”, която е на финала и ще бъде много скоро плод на преговори и с нашите партньори от Европейската комисия, създава благоприятни условия и предпоставки за успешно реализиране на замислените реформи в областта на националната сигурност. Вече сме на етап, на който сигурността на държавата, обществото и гражданите не е просто само функция на силовите ведомства.

Наред с така наречените твърди средства, на преден план излиза доброто управление, нормалното функциониране на държавните власти и институции, икономическото

развитие и развитието на човешки капитал.

Днес България трябва да работи за устойчив растеж и тя го прави, основан на нови индустриални политики, производство, експорт, подкрепа за малки и средни предприятия. Само високоразвити в икономическо отношение и в интелектуално отношение държави могат да гарантират самостоятелно и съвместно с партньорите сигурността на своите граждани. Освен партньорството между държавите, има огромен сектор и в партньорството с частния сектор. Много често забравяме колко са важни публично-частните партньорства, колко е важен бизнесът, колко са важни неправителствените организации, университетите, академичните центрове, изследователските институции. Частният сектор притежава огромен потенциал в България. 90% от средствата за производство в България са частни. Добре е държавата да ги използва по-ефективно и по-добре. Искам повече примери за успешно публично-частно партньорство. И нека кметовете и министрите да не се притесняват. Публично-частното партньорство е в основата на успеха оттук нататък. Само това ще доведе до един по-различен ефект от този, който виждаме в момента - бюджет и харчене. А какво ще кажем за бюджет и мултиплициране? Но той може да стане само тогава, когато използваме частния сектор. Той може да бъде мултипликаторът.

Така че, бюджетни пари заедно с частния сектор, в банките ни има пари, компаниите ни се развиват, има добри бизнес планове, могат да бъдат добър партньор на държавата, заедно, държавният ресурс ще се умножи поне по четири. И този ефект на мултиплициране искам да стане факт и ще работя за него.

Уважаеми дами и господа, поглеждам си часовника неслучайно, защото искам да направя нещо малко по-креативно и малко по-различно. Първо, искам да си спомним къде беше България преди 22 години. Тогава комунизмът си отиде с тотален крах и фалит, а брутният вътрешен продукт на човек в далечната 1989 г. беше под 1000 долара на година. Днес той е 7500 долара на година. Спомнете си, че само преди 13 години в съседна наша държава падаха бомби, а в региона се водеха войни. Спомнете си, че на този ден преди 13 години един велик президент и един вдъхновяващ световен лидер от трибуната в София пред стотици хиляди българи на площада каза, цитирам: „Искам да си припомните с какво се разделихте. С една полицейска държава, в която нямаше място за разочарование, защото я нямаше и надеждата за нещо по-добро. Никой не се чувстваше изостанал по-назад, защото на никого не се позволяваше да излезе по-напред”. Борбата за конституционната демокрация бе водена не за рай, каза този президент, а за възможности. Не ставаше въпрос за изграждането на един съвършен свят, а за възможност да се построи един по-добър свят.

И още една негова изключителна мисъл. Той каза на трибуната – в Студената война се биха и победиха свободни хора, които не приемаха съществуването на две Европи през 20 век. Сега ние трябва и няма да допуснем съществуването на две Европи, разделени и неравнопоставени през 21 век. Този велик президент се казва Бил Клинтън.

Спомнете си, че преди десет години на същия този ден, и затова си погледнах часовника, в същия този час и в същата тази минута генералният секретар на НАТО Джорд Робъртсън в Прага изрече: „Предлагам на Съвета на държавните глави на страните-членки да поканим България, Естония, Литва, Румъния, Латвия, Словакия и Словения”. Това е решението, Съветът го прие.

И ми позволете, скъпи приятели, от името на всички нас да поздравя всички, но и специално да поздравя с тази годишнина, с това постижение и да стисна ръката пред всички вас на един министър, на един българин, на един лидер с визия и с кауза, който може би се прочу в този свят със своя Трабант, но много повече се прочу в този свят и искам да му стисна ръката от името на всички български граждани с това, че с неговата амбиция и с денонощен труд и кауза той работи, за да може България да стане достоен член на семейството на НАТО.

Убеден съм, че Европа, както никой друг, заслужава в най-голяма степен и Нобеловата награда за мир. Защото европейската интеграция за България и региона означава траен мир, сигурност, стабилност и човешки прогрес. А в този забързан 21 век идеологиите играят все по-малка роля. Днес генералите разбират, че не е толкова важно да спечелиш войната, много по-важно е да спечелиш мира. Днес най-големите проблеми на политиките по света изобщо не са идеологически. Техните големи проблеми са как да се развива икономиката, така че всеки човек да получи възможност да се развива, да има достъп до качествено образование, обществени услуги и, разбира се, да се гарантира неговата сигурност и солидарността с индивида.

В парламентите по света не се дебатира вече по идеологически теми, а по важните теми – как правителствата да бъдат ефективни и в полза на обществото, дебатира се относно капацитета на всяко правителство да върши работа и да постига резултати в интерес на хората. Фокусът върху правилните приоритети и изпълнението днес е фундаментален и по-важен от всичко друго. И за да може правителствата да го осигурят това решение и това развитие, разбира се, да, трябва да има дългосрочни стратегии, но по тях трябва да се работи денонощно, последователно, независимо кой е на власт, и да се постигат резултати. И да се работи за партньорство и доверие.

Гордея се, че България е член на НАТО, гордея се, че България е член на Европейския съюз. Това е най-висшето постижение на държавата в последните 20 години. Радвам се, че България е добър съсед и уважаван партньор в региона и по света. Страната е на прав път, тя се развива и постига прогрес. И въпросът не е дали ще се развива, въпросът е колко бързо ще се развива. Затова работя за интеграция, затова работя за дългосрочни приоритети и затова работя и за добрата репутация на България, защото в този толкова забързан и взаимозависим свят аз разбрах, че трябва да се работи за развитие, за доверие и преди всичко трябва да се надгражда постигнатото от тези преди нас.

Благодаря ви.

<http://president.bg/speeches-and-statements901/prezident-atlanticheski-klub-lekcia-sistema-nacionalna-sigurnost.html>